

Prilog 1.

Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje¹:

- a) Pravo na život.
- b) Pravo lica da ne budu podvrgnuta mučenju, niti nečovječnom ili ponižavajućem tretmanu ili kazni.
- c) Pravo lica da ne budu držana u ropstvu ili potčinjenosti ili na prisilnom ili obaveznom radu.
- d) Pravo na ličnu slobodu i sigurnost.
- e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.
- f) Pravo na privatni i porodični život, dom i prepisku.
- g) Slobodu misli, savjesti i vjere.
- h) Slobodu izražavanja.
- i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugim.
- j) Pravo na brak i zasnivanje porodice.
- k) Pravo na imovinu.
- l) Pravo na obrazovanje.
- m) Pravo na slobodu kretanja i prebivalište.

Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini **bez diskriminacije** po bilo kojem osnovu kao što su spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.²

¹ Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine

² Član II/4. Ustava Bosne i Hercegovine

Prilog 2.

Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo:

ako su protiv osporene presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući po zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

Kada se može obratiti Ustavnom sudu.

Ustavni sud „ima apelacionu nadležnost za pitanja ... koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini“.

Ko može podnijeti apelaciju.

Na osnovu Ustava Bosne i Hercegovine, podnosilac zahtjeva može biti fizičko ili pravno lice. Nije nužno da podnosilac apelacije bude državljanin Bosne i Hercegovine.

Kako podnijeti apelaciju.

Apelacija treba da bude dostavljena Ustavnom sudu direktno, ili može da bude poslana poštom na adresu Ustavnog suda. Apelacija se podnosi obavezno na posebnom formularu dostupnom u Ustavnom sudu ili na web-stranici Ustavnog suda. Formular čini sastavni dio ovih pravila. Apelacija se obavezno podnosi u tekstu koji je elektronski ili mehanografski obrađen.

Podnosilac apelacije može sam izložiti vlastiti predmet, ili može izabrati lice koje će ga zastupati pred Ustavnim sudom. U tom slučaju podnosilac apelacije treba da angažira advokata koji će izložiti njegov slučaj. Zastupnik je dužan predočiti punomoć na osnovu koje zastupa apelanta.

Elektronska pošta, pismena dostavljena putem telefaksa, te telegrami upućeni Ustavnom sudu ne smatraju se podnescima kojima se pokreće ustavnosudski postupak, odnosno kojima se predlaže pokretanje ustavnosudskog postupka, osim ukoliko se dostavljaju na zahtjev Ustavnog suda, ili kada to odobri Ustavni sud.

Kada ne treba podnositi apelaciju.

Apelacija treba da bude podnesena Ustavnom sudu u roku od 60 dana od dana kada ste primili posljednju presudu ili odluku. Neophodno je i da podnosilac apelacije iscrpi sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju prije obraćanja Ustavnom sudu. To znači da, ako još uvijek ima mogućnosti da se obrati nekom drugom organu ili sudu na nivou države ili entiteta, potrebno je to uraditi. Međutim, potrebno je da obraćanje tom organu ili sudu bude efektivno. Ukoliko apelant smatra da pomoć tog organa ili suda ne bi bila djelotvorna, apelantu je korisno da se obrati Ustavnom sudu iako sve pravne opcije nisu iskorištene.

Kakav je postupak pred Ustavnim sudom.

Ustavni sud predmete rješava hronološkim redom, osim izuzetaka utvrđenih u članu 25. Pravila Ustavnog suda kada se postupa hitno.

Ukoliko Ustavni sud ocijeni da je apelacija dopustiva, on će zahtijevati od druge strane da dostavi svoj odgovor, ili da podnese dokumente u vezi sa zahtjevom. Nedostavljanje odgovora ne utječe na tok postupka pred Ustavnim sudom.

Koja su ovlaštenja Ustavnog suda.

Ukoliko Ustavni sud ustanovi da je apelacija dopustiva, on ukida osporenu odluku i predmet vraća sudu, odnosno organu koji je donio tu odluku na ponovni postupak, osim u slučaju kada se posljedice kršenja ustavnih prava mogu otkloniti na drugi način. Redovni sud je dužan da donese novu odluku i da postupa u skladu sa odlukom Ustavnog suda o povredi ljudskih prava i osnovnih sloboda podnosioca apelacije.